

Psáno pro „Týden“

Tam svět se hne, kam síla se napře...
Ale jaká?

Udivující tvrzení proudí z české politické scény do českých médií: exministrně pro místní rozvoj Věra Jourová, potažmo Česká republika, získala v Evropské komisi slabé portfolio – pouhý rezort spravedlnosti... Vrcholní politici se obviňují, kdo umí lobbovat málo a kdo vůbec, samotná komisařka hovořila o zklamání a média zase o tom, jak málo v Evropě znamenáme, když i Rumuni dostali důležitější post.

Nevychází tím však z českého území zpráva, že se tu ví pramálo o tom, kudy se svět ubírá? Nedáváme tak především najevo, jak tvrdošíjně zaostale u nás silnou pozici spojujeme především s prostředky, které zabezpečovaly ekonomickou sílu různých geopolitických celků v začátku minulého století?

Dnešní sofistikované technologie a šíře využívání (eventuálně zneužívání) lidského potenciálu se snad ani neberou na zřetel. Přitom na těchto technologiích spočívá možnost sociálního i ekonomického rozvoje v rámci celého světa. A vyjednání pravidel pro regulaci tohoto rozvoje je důležitou součástí pro nás nedůležité agendy, kterou bude muset komisařka Jourová převzít od bývalé komisařky Redingové. V první řadě totiž bude nutné dovést ke zdárnému konci jednání mezi Evropskou unií a Spojenými státy o rovných právech evropských občanů na území USA, jaké požívají američtí občané na území EU, což se týká i ochrany jejich osobních údajů. Výsledky těchto jednání ovlivní v euroatlantickém prostoru jak prosperitu ekonomickou, na kterou jsme si už velmi zvykli, tak úroveň lidských práv, jak se po staletí utvářela.

Harmonizovat pravidla pro toky informací mezi Evropskou unií a Spojenými státy znamená nejen nalézt pravidla pro veškerý ekonomický styk mezi dvěma význačnými oblastmi, ale i zamezit maximálně únikům zisků, které mají lidem v těchto oblastech přinášet prospěch. Uvědomujeme si vůbec dosah a důležitost těchto kroků?

Pokud si přečteme jen název dokumentu vydaného Bílým domem v USA v únoru 2012 „Spotřebitelské údaje z hlediska soukromí a celosvětová spolupráce: Rámec pro ochranu soukromí a pokrok v inovacích v globální digitální ekonomice“, nemůžeme si nevšimnout, že se hovoří o „digitální ekonomice“. Význam se jí přikládá zásadní. Neméně vážně vnímá tento problém Evropská unie, jejímž je Česká republika členem. V tomto duchu byla dosud vedena jednání mezi EU a Spojenými státy. Dialog to byl a ještě bude dlouhý a obtížný, neboť právní systém evropský a americký jsou odlišné.

V dopise předsedy EK, který charakterizuje misi komisařky pro právo, spotřebitele a genderovou rovnost paní Jourové, je uvedeno: „... Uzavřít rozhovory o komplexní dohodě EU-USA, která poskytuje vymahatelnost práva pro všechny občany EU bez ohledu na místo jejich pobytu a vyhodnotit dohodu o ‘Safe Harbor’. (Na vysvětlenou: Dohoda o „bezpečném přístavu“ se týká pravidel o bezpečném předávání osobních údajů do USA...) Ani teď nám nedochází, co má česká komisařka v příštím období splnit?

Desetiletá zkušenost s problematikou ochrany osobních údajů mě samozřejmě vede k tomu, abych vnímal nedávno publikovaná hodnocení portfolia, které komisařce Jourové připadlo, především touto optikou. Žasl jsem nad krátkozrakostí ocenění, ale ze zkušenosti s vnímáním ochrany osobních údajů v České republice jsem nebyl až tak překvapený. Možná trochu optimisticky jsem pocítil naději, že by se přičiněním paní komisařky Jourové mohl

na české politické scéně zintenzivnit smysl pro vnímání toho, jak vážně se musíme zabývat ochranou osobních údajů a věnovat pozornost různým dopadům jejich nedostatečného zajištění. A jen perlička na dokreslení – podle údajů Europolu jsou uživatelé internetu na celém světě prostřednictvím této sítě ročně okradeni o v přepočtu 9,5 bilionu korun...

Mít svěřenou justici a spotřebitelská práva v Evropské komisi – už to není slabá pozice – to je velmi těžký a na invenci navýsost náročný úkol. Nemluví ani o politice rovných příležitostí... Pro Českou republiku je tu možnost vysloužit si dokonce zlaté ostruhy.

RNDr. Igor Němec
předseda Úřadu pro ochranu osobních údajů